

Obavezujući ekološki standardi koji važe za proizvođače uglja za sve države Evropske Unije, odnose se i na elektranu Matra, prenosi ova nevladina organizacija. Da bi ispunila zadate uslove u nju će do 2021. godine morati da se ulože znatna sredstva ili će biti zatvorena, tvrde članovi WWF-a.

Skoro 23.000 ljudi godišnje širom Evrope umre pre vremena zbog zagađenja vazduha koje izazivaju termoelektrane. U roku od četiri godine – 2021. prestaće da rade, ako ne ispune uslove obavezujućih ekoloških standarda. Ova sudbina čeka i termoelektranu Matra.

Novi propisi imaju za cilj smanjenje negativnih efekata elektrana na uglj i drugih velikih postrojenja zasagorijevanje na kvalitet vazduha. Nove granične vrednosti emisije koje se izdaju danas i biće obavezujuće za svedržave članice će biti dostupne u roku od četiri godine. Postoji toliko vremena da elektrana Matra ispuni nove zahteve.

“Elektrana Matra je najveći emitator ugljen-dioksida u Mađarskoj, sa više od 6 miliona tona ugljen-dioksida godišnje. To je više od 10% ukupnih emisija Mađarske. Međutim, postoji i ogromna količina štetnog sumpor-dioksida, azot-dioksida i opasnih vrućih tačaka koje su opasne po zdravlje. Pored toga, kompanija prodaje sve više lignita u regionu kao domaćeg goriva, što dodatno povećava zdravstvene rizike vezane za zagađenje vazduha u već zagađenom regionu“, rekao je Čaba Vasko, šef programa WWF Mađarska za klimatske promene i energiju.

Postrojenje je pokušalo da smanji emisije sumpor-dioksida više puta, a nedavno i oslobađanje azotnih oksida, ali toneće biti dovoljno za ispunjavanje novih graničnih vrednosti. Čini se da će obe štetne supstance zahtevati nova ulaganja, koja bi trebala biti implementirana vrlo rano, do 2021. Ovo ograničenje ulaganja znači, s jedne strane, da sa ekonomskog stanovišta elektrana koja se trenutno prodaje nije sada privlačna kao ranije, a sa druge strane, novi vlasnik, je potrebno da brzo odluči kada su finansijski uslovi daleko od ideala, vrednost elektrana je pala u poslednjih nekoliko godina.

Vodimo vazduh oko rudnika

Istovremeno, ne samo novi propisi o životnoj sredini pogoršavaju viziju zasnovanu na lignitu. Jedna od glavnih prednosti Matra elektrane je da je do sada imala da gorivo, lignit dolazi iz vlastitih rudnika, tako da nije potrebno kupovati gorivo iz drugih izvora.

Međutim, jedan od rudnika lignita u elektrani je za sada dobio vitalnu ekološku dozvolu za budućnost iz razloga kvaliteta vazduha. Prema ovlašćenjima za zaštitu životne sredine, radna oblast za zaštitu od zagađenja vazduha je nepotpuna i zato je neutemeljena u dokumentaciji o očuvanju životne sredine otvorenog rudnika lignita koji služi Visonti i služi elektrani Matra. Dakle, u budućnosti je veoma upitno kako dobiti lignit za elektranu.

Snažne ekspanzije sigurno neće biti

Pored toga, implementacija planiranog novog bloka na lignit postala je neizvesna. Elektrana Matra je želela da proširivoje postojeće kapacitete novom elektranom pogonskog lignita kapaciteta 500 megavata. Kapitalni troškovi planirane elektrane su ogromni, proizvodnja bi verovatno zahtevala prednosti današnjih blokova. Međutim, to sigurno neće imati potencijala za nove vlasnike.

Kao rezultat promene u korišćenju okoline, drugostepeni organ je utvrdio da zagađenje vazduha koje je izazvala elektrana i njene štetne efekte nisu bile pravilno procenjene i da vreme pri radu starih i novih blokova nije jasno. Drugostepeni organ jasno je izjavio da se puštanje u rad novog bloka može dogoditi tek nakon što su blokirani prethodni blokovi. To znači da neće biti ekspanzije kapaciteta u Termoelektrani Matra, čime će sadašnji vlasnike staviti na potpuno novu poziciju.

Pad vodeće uloge uglja

Istovremeno, energija uglja gubi svoju prethodnu vodeću ulogu ne samo kod kuće već i u svetu. U Evropskoj uniji je ove godine zatvoreno ili najavljeno zatvaranje 13 elektranana ugalj. Nedavno je zatvoren kapacitet od 1,2 GW postrojenja najugroženijih hidroelektrana u Južnoj Africi, koja je u vlasništvu Unipera.

Ironija sudbine je da je u Velikoj Britaniji, koja je postojbina termoelektrana, prošao prvi radni dan u aprilu 2017. godine kada nije potrošen ni jedan kolovat električne energije proizvedene u termoelektranama. Pad potrošnje energije iz uglja dobro pokazuje činjenica da je u 2012. godini proizvodnja električne energije iz uglja iznosila 40% proizvodnje u zemlji, što je u prvom polugodištu ove godine smanjeno na 2%. Prema sadašnjim planovima, u 2025. godini neće biti elektrane na ugalj u ovoj zemlji.

Teško je poverovati, ali situacija u Sjedinjenim Državama jeslična. Samo u prvoj polovini godine osam elektrana na ugalj zatvorilo je ili najavilo njihovo zatvaranje. To jasno pokazuje kraj eri uglja od 256 elektrana iz ugljenika zatvorenih zbog ekonomskih ili okolinskih razloga u Sjedinjenim Državama 2010. godine.

Energija uglja doživljava takođe globalni pad, s obzirom na to da se 2014. i 2015. ponovo povećala količina proizvedenog ugljenika znatno više nego prošle godine, a i mnogo više nego prethodne dve godine. Najnovija procena Međunarodne agencije za energetiku o globalnim investicijama u energetiku, pokazuje da je sektor uglja najveći gubitnik u padu investicija. Prema rečima Lasla Varoa, glavnog ekonomiste u IEA, očekuje se smanjenje investicija u energiju uglja. Ovo je znak da je, pre 10 godina, izgrađen kapacitet snage od 120 GW, to je prošle godine bilo samo 40 GW. Pitanje je, ako je izgradnja termoelektrane na ugalj toliko neprivlačna, zašto je potrebno napraviti bilo kakvu mašinu za lignit u Mađarskoj?

Madjarska; Termoelektrana na lignit Matra, do 2021. godine će morati da se ulože znatna sredstva ili će biti zatvorena

“U Evropskoj uniji, gotovo 300 elektrana na uglj i njihove regije nisu samo energija već ekonomska i socijalna tranzicija kao veoma ozbiljan izazov. Najveća greška koju možemo učiniti ako je ova tranzicija odložena. Potrebno je ranije napustiti izvore energije uglja, kao što je elektrana Matra, i zagađenje pogođenog područja. Da biste to uradili, možete doživeti niz dobrih primera, a sama elektrana Matra ima dobre mogućnosti “, rekao je Čaba Vasko. U jesen, Evropska komisija planira staviti na dnevni red moguće alternative za ekonomsku i socijalnu konverziju rudnika uglja i termoelektrana na uglj.